

Sygdom hos nogen Leberandør, maa Mælken ikke leveres paa Meieriet, og naar der er opstaaet smitsom Sygdom paa Meieriet, skal den Syge flyttes og Meieriet desinficeres. Det forekommer mig at være saa betryggende Bestemmelser, at man ikke med Rette kan sige, at dette Lovforslag, naar man søger dertil at smugle Andelsmeierierne ind ved Siden af og som Noget med Fællesmeierierne jævnsides, rammer, hvor det skal; tværtimod, det rammer helt udenom. Jeg skal iøvrigt indrømme, at der er en anden Side af Sagen, med Hensyn til hvilken det mulig kan være hensigtsmæssigt at træffe Bestemmelser, men i alt Fald ikke saa strænge som her foreslaaet, nemlig med Hensyn til Aflobene. — Efter at dette, jeg nu har anført, er fremsat som Underlag, hedder det saa, at det er Grunden til, at man nu skal til at lovgive paa dette Omraade, og der dvæler man saa særlig ved, hvad jeg nys nævuede, nemlig Aflobene — hvad ogsaa jeg indrømmer, der kunde være Grund til at have Bestemmelser om — og dernæst dvæler man ved det Andet, Smitten, og Mælken som smitteførende; men i den Henseende mener jeg, at det vil vise sig, at Faren ved Andelsmeierierne er særlig ringe. Nu vil jeg nødig have, at det skulde hedde sig at man — som det lod til, at det ærede Medlem for Sorø Amts Ade Valgfreds (Holslein-Holsleinborg) mente allerede var sket — fordi man var hildet i Jordomme, skulde søge at drage noget Andet ind under selve Lovens end, hvad der egentlig laa i Sagen selv. Men jeg kan dog ikke se rettere, end at det, for at bruge det mildeste Udtryk, ser noget eiendommeligt ud, naar Landssthingsudvalgets Betænkning begynder med den Sætning, at „som bekendt er Meieribruget her i Landet paa Veie til helt at skifte Karakter“. Dette er sikkert nok, den er paa Veie til at skifte Karakter; men spørger man saa, i hvilken Retning denne Skiftens Karakter er gaaet, saa er jo Resultatet blevet det, at de gaae Mælkeproducenter ved Sammenlutning ere naaede til at sælge deres Mælk til Prijer, der vel ikke overstige fineste Herregaardsvarer, men Mellemlvarerne, og derved ere komne til at trykke hele den Side af Markedet. Jeg siger ikke, at noget Saadant ligger til Grund; jeg siger kun, at det er ikke helt uberettiget overfor de Yttringer, som faldt meget stærkt fra et andet æret Medlem, naar der ogsaa kunde gøre sig den Tanke gjældende, at man i denne Lov kunde se en anden Fare end den rent saglige og hygieiniske. De store Svinehold nævnes her; men som jeg allerede har nævnt, findes de ikke i Andelsmeierierne, og de kunne altsaa

ikke komme i Betragtning for disses Vedkommende. Dernæst gjøres der i Landssthingets Betænkning opmærksom paa de ondartede Epidemier, som kunne opstaa omkring Fællesmeierierne, men disse kunne ikke opstaa ved Andelsmeierierne. Der er en anden Grund, som ogsaa nævnes, og som er meget fornøielig at se i denne Landssthingsbetænkning, det er Hensynet til, at de Fattige kunne faae god Mælk. Der er forresten for mig og for Folk af mine Anskuelser noget Eiendommeligt i at se Folk fra den anden Side tage de Fattige under Armen; thi hver Gang vi Andre ville gøre Noget for de Fattige, synes man fra den anden Side ikke at være særlig beredvillig dertil. Jeg skal imidlertid gjøre opmærksom paa, at i den Henseende ere Andelsmeierierne heller ikke saa slemme, som man maaste tror. Ogsaa i saa Henseende hedder det i de fleste, i alt Fald i mange af dem, at det er Medlemmer af Andelsmeieriet forbudt at lave Smør til Salg eller sælge nymalket Mælk til andre Meierier, men det er tilladt at beholde Mælk til egen Husholdning og at give det bort. Det er det, vi have gjort tidligere, og det er det, vi gjøre nu, dels under Form af centrifugestummet Mælk, som man ogsaa bruger i Husholdningen, og dels, naar det er nødvendigt for Fattige, for saa vidt de have smaa Børn eller Eignende, som nymalket Mælk. Naar jeg nu sammenholder alt dette, staar det for mig saaledes, at med det Underlag af Grunde, som er givet os for det foreliggende Lovforslag, er Lovforslaget, som det foreligger, ikke nødvendigt. I alt Fald forekommer det mig, at hvis det er nødvendigt, maa der kunne findes en anden Form, f. Ex. at forandre Titlen, saaledes at den ikke kommer til at lyde som Fælles- og Andelsmeierier, men som Fælles- og Herregaardsmeierier, saa kunde det være, at man nogenlunde ramte de Ting, som der gjøres opmærksom paa i de underliggende Anmærkninger. Det er sikkert nok med Hensyn til Urenligheder ved Svineholdene, at den er gennemgaaende temmelig almindelig, ikke paa de største og bedst ledede Herregaarde, men paa en hel Masse Mellemlgaarde, og der kunde der mulig være Grund til at give saadanne Bestemmelser; men selv overfor de sidstnævnte Gaarde tror jeg, at de fleste af disse Bestemmelser vilde falde for haardt paa dem. Altsaa, med den Betragtning, jeg har af Lovforslaget, kan jeg selvfølgelig ikke have Noget imod, at det gaar videre. Der kan paa enkelte Omraader være Ting, der kunne optages til Drøftelse, og der kunde mulig være Bestemmelser, som kunde gøre Nytte netop i hygieinisk Henseende for det